

TÁRGYLEÍRÁS

1. ALAPADATOK

1.1. Tantárgy neve

TARTÓK STATIKÁJA II.

1.2. Azonosító (tantárgykód)

BMEEOTMAS42

1.3. A tantárgy jellege

kontaktóras tanegység

1.4. Óraszámok

- előadás: 3 óra/hét
- gyakorlat: 1 óra/hét

1.5. Tanulmányi teljesítményértékelés (minőségi értékelés) típusa

évközi érdemjegy

1.6. Kreditszám

4

1.7. Tantárgyfelelős

Dr. Lógó János, egyetemi docens (logo.janos@epito.bme.hu)

1.8. Tantárgyat gondozó szervezeti egység

Tartószerkezetek Mechanikája Tanszék (<http://www.epito.bme.hu/me>)

1.9. A tantárgy weblapja

<http://www.epito.bme.hu/BMEEOTMAS42>

1.10. A tantárgy oktatásának nyelve

magyar és angol

1.11. A tantárgy tantervi szerepe

- kötelező az Építőmérnöki (BSc) szak Szerkezet-építőmérnöki ágazatán

---

1.12. Előkövetelmények

- Kötelező előkövetelmény
  - BMEEOTMAT43: Tartók statikája I. (aláírás)
  - BMEEOTMAS41: Általános szilárdságtan (aláírás)
  - BMETE90AX07: Matematika A3 építőmérnököknek (aláírás)
- Ajánlott előkövetelmény
  - BMEEOTMAT43: Tartók statikája I. (jegy)
  - BMEEOTMAS41: Általános szilárdságtan (jegy)
  - BMETE90AX07: Matematika A3 építőmérnököknek (jegy)

1.13. A tantárgyleírás érvényessége

2017. szeptember 1-től.

2. CÉLKITŰZÉSEK ÉS TANULÁSI EREDMÉNYEK

2.1. Célkitűzések

A tantárgya célja, hogy megismertesse a hallgatókkal a mechanikai feladatok megfogalmazási módszereit. A főbb témakörök: Közelítő elmozdulásfüggvényes megoldás, a Ritz-módszer. A végeselem módszer alapjai. Matrix-elmozdulás módszer alapjai és alkalmazása szerkezetek számítására. Az Euler-Bernoulli gerendamodell egyenletei. A Timoshenko gerendamodell egyenletei. Rúdszerkezetek modelljei: rácsos tartó, tartórács, síkbeli és térbeli keretszerkezetek modelljeinek egyenletei. A klasszikus lemezelmélet differenciálegyenletei. A Mindlin-féle lemezmodell differenciálegyenletei. Lemezfeladatok egyenleteinek analitikus megoldási módszerei, a végeselem módszer alkalmazása. Tárcsák differenciálegyenletei síkbeli feszültségállapotban, illetve síkbeli alakváltozási állapotban. Tárcsafeladatok analitikus megoldása, a végeselem módszer alkalmazása. Héjmodellek származtatása, végeselemes héjelemek.

2.2. Tanulási eredmények

A tantárgy sikeres teljesítése után a hallgató

A. Tudás

- ismeri az alapvető mechanikai egyenleteket,
- ismeri a rúdszerkezetek elmozdulás módszeres megoldását mátrixaritmetikai megfogalmazásban
- ismeri a különböző gerendaelméleteket és matematikai megfogalmazásait,
- ismeri a tartórácsok megoldásához szükséges alapfelvetéseket és a kereszteloszlási tényező jelentését,
- ismeri a különböző lemezelméleteket és matematikai megfogalmazásait,
- ismeri a tárcsák megoldásához szükséges alapfelvetéseket és a tárcsaegyenlet megoldását,
- ismeri a Ritz-módszerrel történő közelítő elmozdulás függvény meghatározását,
- ismeri a végeselem módszer főbb lépéseit,
- ismeri az AxisVM és FEM-Design szoftverekkel végzett statikai számítások működési elvét.

B. Képesség

- képes síkbeli egyenes tengelyű rudakból álló rúdszerkezetek igénybevételeinek meghatározására a mátrix elmozdulás módszer segítségével,
- képes csavarásmentes tartórácsok közelítő megoldására a kereszteloszlási tényezők alkalmazásával (Leonhardt-módszer),
- képes egyszerűbb peremfeltételekkel bíró tárcsák analitikus megoldására az Airy-féle feszültségfüggvények segítségével,
- képes az egyszerűbb peremfeltételekkel bíró klasszikus lemezfeladatok közelítő analitikus megoldására a Navier-módszer segítségével,
- képes megfogalmazni valós tartószerkezetek különböző statikai modelljét meghatározni,
- képes egyszerűbb feladatok statikai számítását elvégezni az AxisVM és FEM-Design szoftverek segítségével,
- képes gondolatait rendezett formában szóban és írásban kifejezni.

C. Attitűd

- együttműködik az ismeretek bővítése során az oktatóval,
- folyamatos ismeretszerzéssel bővíti tudását,
- nyitott az információtechnológiai eszközök használatára,
- törekszik a pontos és hibamentes feladatmegoldásra,

D. Önállóság, felelősségvállalás

- önállóan végzi a szerkezeti mechanikai feladatok és problémák végig gondolatát és adott források alapján történő megoldását,
- nyitottan fogadja a megalapozott kritikai észrevételeket,
- gondolkodásában a rendszerelvű megközelítést alkalmazza.

2.3. Oktatási módszertan

Előadások elméleti ismeretekkel és számítási feladatokkal, kommunikáció írásban és szóban, IT eszközök és technikák használata, opcionális önállóan készített gyakorlófeladatok.

2.4. Részletes tárgyprogram

hét	Előadások és gyakorlatok témaköre
1.	A mechanika alapegyenletei. Rúdelméletek (húzott-nyomott rudak, Euler-Bernoulli, Timoshenko).
2.	Rúdelméletek. Analitikus megoldások.
3.	Statikailag határozatlan síkbeli keretek megoldása mátrix-elmozdulás módszerrel.
4.	Tartórácsok számítása
5.	Tárcsa-feladatok. Airy-féle feszültségfüggvény. Analitikus megoldások.
6.	Tartórácsok számítása
7.	Lemezfeladatok. A klasszikus lemezelmélet. Vékony lemezek számítása Navier-módszerével.
8.	A Mindlin-féle lemezmodell. Héjelemek alapjai.
9.	A potenciális energia minimumtétele és alkalmazásai.
10.	A Ritz-módszer.
11.	A végeselem módszer alapjai. Alapmodellek.
12.	Koordináta rendszerek.
13.	Végeselem módszer. Szerkezetek modellezése. Támaszmodellek.
14.	Modellezési kérdések.

A félév közbeni munkaszüneti napok miatt a program csak tájékoztató jellegű, a pontos időpontokat a tárgy honlapján elérhető "Részletes féléves ütemterv" tartalmazza.

2.5. Tanulástámogató anyagok

- Tankönyv(ek):
Kurutzné Kovács Márta: Tartók statikája, 2003.,
Bojtár Imre, Gáspár Zsolt: Végeselem módszer építőmérnököknek, 2003.
  - Jegyzet(ek): a tárgy honlapján <http://www.epito.bme.hu/BMEEOTMAS42>
  - Letölthető anyag(ok): a tárgy honlapján <http://www.epito.bme.hu/BMEEOTMAS42>
-

2.6. Egyéb tudnivalók

1. Nem kaphat az "Elégtelen", ill. "Nem teljesítette" eredménytől különböző bejegyzést az a hallgató, aki hiányzásai alapján nem vett részt az előadások és gyakorlatok legalább 70%-án.
  2. A teljesítményértékelésen részt vevő hallgató a teljesítményértékelés ideje alatt külön engedély nélkül nem kommunikálhat másokkal, és nem lehet nála kommunikációra alkalmas elektronikus vagy egyéb eszköz bekapcsolt állapotban.
-

2.7. Konzultációs lehetőségek

Konzultációs időpontok:

- a tárgy oktatója által a [tanszéki honlapon](#) meghirdetett időpontban, VAGY
- előzetes egyeztetés szerint (email: logo.janos@epito.bme.hu)

TÁRGYKÖVETELMÉNYEK

3. TANULMÁNYI TELJESÍTMÉNY ÉRTÉKELÉSE ÉS ELLENŐRZÉSE

3.1. Általános szabályok

- A 2.2. pontban megfogalmazott tanulási eredmények értékelése két évközi írásbeli teljesítménymérés, két kötelező házi feladat elkészítése és két számítógépes laborfeladat megoldása és értékelése alapján történik.
- Az első zárthelyi dolgozat időtartama 75 perc, a második zárthelyi időtartama 75 perc, az egyes laborfeladatok időtartama 45 perc.
- Az értékelések pontos időpontját és a házi feladatok beadási határidejét a tárgy honlapján elérhető "Részletes féléves ütemterv" tartalmazza.

3.2. Teljesítményértékelési módszerek

Teljesítményértékelés neve (típus)	jele	ellenőrzött kompetenciák (2.2)
1. zárthelyi dolgozat (összegző értékelés)	ZH1	A 1-3, B 1-2
2. zárthelyi dolgozat (összegző értékelés)	ZH2	A 4-8, B 2-5
1. házi feladat (folyamatos részteljesítmény értékelés)	HF1	A 9, B 6-7, C 1-4, D 1-3
2. házi feladat (folyamatos részteljesítmény értékelés)	HF2	A 9, B 6-7, C 1-4, D 1-3
1. laborfeladat (összegző értékelés)	lab1	A 9, B 6-7
2. laborfeladat (összegző értékelés)	lab2	A 9, B 6-7

3.3. Teljesítményértékelések részaránya a minősítésben

Teljesítményértékelés jele (típusa)	részarány
ZH1 (1. zárthelyi dolgozat)	28%
ZH2 (2. zárthelyi dolgozat)	28%
HF1 (1. házi feladat)	7,5%
HF2 (2. házi feladat)	7,5%
lab1 (1. laborfeladat)	14,5%
lab2 (2. laborfeladat)	14,5%
Szorgalmi időszakban összesen	100%

A zárthelyik közül csak a legjobb kettő eredménye számít, ezért a súlyok százalékos összege nem 100%.

3.4. Az aláírás megszerzésének feltétele, az aláírás érvényessége

A tárgyból nem szerzhető aláírás.

3.5. Érdemjegy megállapítása

- A jelenléti feltételeket teljesítő eredményét az alábbi szempontok szerint határozzuk meg.
- A 40%-nál gyengébb zárthelyi dolgozat sikertelen, a félév sikeres teljesítéséhez mindkét zárthelyi sikeres teljesítése szükséges.
- A laborfeladatok sikerességére nem írunk elő feltételt.
- A házi feladatokat legalább egy konzultációt követően, legalább 95%-os készségi szinten kell beadni a részletes féléves ütemterv szerint meghatározott határidőig.
- A féléves eredményt a két (sikeres) zárthelyi, a házi feladatok és a laborfeladatok 3.3. pont szerinti Á súlyozott átlaga alapján számítjuk:

Átlag (Á)	érdemjegy
$86\% \leq \text{Á}$	5 (jeles)
$74\% \leq \text{Á} < 86\%$	4 (jó)
$62\% \leq \text{Á} < 74\%$	3 (közepes)
$50\% \leq \text{Á} < 62\%$	2 (elégéses)
$\text{Á} < 50\%$	1 (elégtelen)

3.6. Javítás és pótlás

- A határidőre be nem adott feladat különjárás díj megfizetése mellett a határidőt követő hét utolsó munkanapján délig adható le késedelmesen.
- A tárgyból írt laborfeladatok nem pótolhatók.
- A tárgyból írt zárthelyik mindegyike egy alkalommal javítható a félév során kihirdetett időben.
- A javítás eredménye felülírja a korábbi zárthelyi eredményt, az Á átlag számítása az így módosult eredménnyel történik.
- A zárthelyikből második pótlás nincs.
- A TVSz 122§(8) szerinti "elégtelentől különböző félévközi érdemjegyet" szerettek vizsgálatának összehasonlítási alapja a tárgyat az adott félévben első alkalommal felvevők száma. Amennyiben az adott félévben elégtelennél jobb eredményt elérők ehhez viszonyított aránya kisebb kétharmadnál és a tanszék a TVSz 122§(8) utolsó mondata szerinti pótlási lehetőséget köteles biztosítani, úgy azt egy, a pótlási időszakban tartott, összegző típusú pótzárthelyi formájában teszi. Ezen a díjköteles pótláson csak azok vehetnek részt, akiknek addigi eredményük elégtelen és egyik zárthelyin legalább 30%-os eredményt értek el. E pótlás eredménye szolgál a féléves eredmény alapjául.

3.7. A tantárgy elvégzéséhez szükséges tanulmányi munka

Tevékenység	óra/félév
kontaktóra	14x3=42
félévközi felkészülés az órákra	14x2=28
felkészülés a teljesítményértékelésekre	8+16=24
házi feladat elkészítése	6
kijelölt írásos anyag elsajátítása	20
összesen	120

3.8. A tárgykövetelmények érvényessége

2018. február 1-től.
